

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1924

Vragen van het lid **Smaling** (SP) aan de Minister van Economische Zaken over *het misleiden van klanten op vergelijkingssites met nep-groene stroom* (ingezonden 20 maart 2015).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 13 april 2015).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Klant groene stroom misleid»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Onderschrijft u de conclusie van World Information Service on Energie (Wise) dat energievergelijkingssites misleidend zijn voor klanten die een groene keuze willen maken bij het wisselen van energieleverancier? Zo ja, wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat consumenten voortaan een goede vergelijking kunnen maken bij het kiezen van een duurzame leverancier?

Antwoord 2

Ik vind het belangrijk dat consumenten op basis van volledige en juiste informatie een beslissing over hun energieleverancier kunnen nemen. De regels over oneerlijke handelspraktijken (afdeling 3a van titel 3 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek) gebieden handelaren om transparant en volledig te zijn in de informatieverstrekking over bijvoorbeeld de voornaamste kenmerken van het product. Het is verboden voor handelaren om misleidende informatie te verstrekken waardoor consumenten niet in staat worden gesteld een weloverwogen koopbeslissing te kunnen nemen. Ook vergelijkingssites dienen zich aan deze voorschriften te houden. Het is aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM) als toezichthouder om te beoordelen of in dit specifieke geval sprake is van misleiding die in strijd is met wettelijke bepalingen.

¹ Trouw, 13 maart 2015 «Klant groene stroom misleid».

In eerder onderzoek naar vergelijkingssites van energieleveranciers heeft de ACM dit niet geconcludeerd. Om de consument te helpen bij het kiezen van een energievergelijkingssite heeft Consuwijzer vijf tips gepubliceerd.²

Vraag 3

Bent u ervan op de hoogte dat vergelijkingssites tot 70 euro vergoeding per overstapper kunnen verdienen met hun vergelijking? Zo ja, wat vindt u van deze vergoedingen?

Antwoord 3

Verdienmodellen kunnen per vergelijkingssite verschillen. Wel of geen gebruik maken van overstapvergoedingen is een keuze van de vergelijkingssite. De hoogte van een overstapvergoeding is een afspraak tussen de vergelijkingssite en de energieleverancier. Ik ga daar niet over.

Vraag 4

Zorgen overstapvergoedingen er volgens u voor dat vergelijkingssites niet geheel onafhankelijk zijn van de energieleveranciers? Zo ja, wat gaat u er aan doen om ervoor te zorgen dat de vergelijkingssites weer een onafhankelijke vergelijking kunnen maken?

Antwoord 4

De wijze waarop vergelijkingssites hun verdienmodel hebben vormgegeven, kan van invloed zijn op hun mate van onafhankelijkheid. Vergelijkingssites die de consument duidelijk maken wat hun verdienmodel is, dragen bij aan meer transparantie voor consumenten. Als er op enig moment sprake is van misleiding, heeft de ACM grond om in te grijpen.

Vraag 5

Is het waar dat energieleveranciers goedkope energie, opgewekt in kolencentrales, kunnen verkopen als groene energie door dit simpelweg te «vergroenen» met aangekochte Garantie van Oorsprong (GvO) certificaten uit Scandinavische waterkrachtcentrales? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

Nee, dit is niet mogelijk. De fysieke stroom die aan de consument wordt geleverd heeft een onbekende herkomst omdat deze is samengesteld uit stroom uit verschillende bronnen. Een energieleverancier kan met een gvo een groene herkomst aan de stroomlevering toevoegen. Zoals ik in eerdere antwoorden op vragen van uw Kamer ook al heb aangegeven³ is deze manier van werken noodzakelijk om groene stroomproducten op de markt te kunnen brengen. De fysieke groene en grijze stroom worden via hetzelfde net getransporteerd, hetgeen ervoor zorgt dat deze twee stromen «gemengd» worden. Eenmaal «gemengd» zijn ze niet los van elkaar te leveren aan de consument. Om groene stroom fysiek apart te kunnen afleveren, zou een apart net speciaal voor groene stroom moeten worden aangelegd. De garantie van oorsprong maakt het mogelijk dat de consument toch kan kiezen voor groene stroom en zelfs specifiek, bijvoorbeeld voor groene stroom uit Nederland of uit een bepaalde hernieuwbare bron. Het gvo-systeem garandeert dat de hoeveelheid stroom die wordt geconsumeerd daadwerkelijk hernieuwbaar is opgewekt. In welk land de groene stroom is opgewekt is voor het systeem niet relevant, de enige voorwaarde is dat het land deelneemt aan het gesloten gvo-systeem. Om voor consumenten helder te maken of de groene stroom die zij afnemen uit Nederland of elders vandaan komt, heb ik de energieleveranciers gevraagd op het stroometiket te vermelden of de groene stroom in Nederland of in een ander land is opgewekt.⁴ Dit hebben zij toegezegd te doen. Dit is voor het eerst zichtbaar op de stroometiketten over 2014.

² <https://www.consuwijzer.nl/energie/vergelijken-overstappen/energiebedrijven-vergelijken/herkennen-vergelijkingssite-energie>

³ Antwoordbrief op vragen van het lid Vos (PvdA), 24 september 2014, nummer 2014D33548

⁴ Antwoordbrief op vragen van de leden Vos (PvdA) en Mulder (CDA), 7 juni 2013, nummer 2013Z10181

Vraag 6

Klopt het volgens u dat handel in GvO's ertoe leidt dat er geen enkele prikkel meer voor de energiebedrijven is om in Nederland duurzame energie te produceren? Zo ja, wat gaat u er aan doen om deze prikkel bij deze bedrijven weer terug te krijgen? Zo niet, in welk opzicht stimuleert de handel in GvO's volgens u de prikkel bij bedrijven om te investeren in duurzame Nederlandse energie?

Antwoord 6

Nee, de handel in gvo's haalt de prikkel om hernieuwbare elektriciteit te produceren niet weg. Voor elektriciteitsproducenten vormen de opbrengst van de geproduceerde elektriciteit samen met de SDE+-subsidie immers de grootste opbrengst en daarmee de belangrijkste prikkel voor de productie van de groene stroom. De opbrengstwaarde van de gvo is ook een positieve prikkel, maar is tot op heden van kleiner belang. De handel in gvo's geeft de consument van groene stroom een keuze. Indien de consument met het kopen van groene stroom beoogt dat Nederlandse energieproducenten een positief effect ervaren van het kopen van de groene stroom, kan zij er ook voor kiezen om op Nederlandse bodem opgewekte groene stroom af te nemen.

Vraag 7

Bent u van mening dat stroom alleen verkocht mag worden als groene stroom als deze stroom zelf is opgewekt door een groene en duurzame energiebron?

Zo ja, wat gaat u doen om te voorkomen dat er kolencentraalstroom wordt verkocht door er een GvO bij aan te kopen? Zo nee, wat is volgens u de definitie van groene stroom?

Antwoord 7

Stroom mag alleen als groene stroom worden verkocht indien dezelfde hoeveelheid groene stroom is opgewekt uit hernieuwbare bronnen en op het net is gezet. Dit moet de leverancier aantonen met behulp van gvo's. Dit betekent niet dat de consument de «groene elektronen» consumeert, dit is vanwege de aard van elektriciteit niet mogelijk. Indien groene stroom alleen verkocht zou worden morgen als groene stroom als die stroom zelf door de betreffende leverancier is opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, zou dat de aanleg van een apart net speciaal voor groene stroom vereisen. Zie verder mijn antwoord op vraag 5.

Vraag 8

Bent u van mening dat een aanpassing van de website, door bijvoorbeeld een vinkje met bronvermelding toe te voegen, kan bijdragen aan een eerlijkere vergelijking van groene energie? Zo ja, bent u bereid deze mogelijkheid te onderzoeken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Zoals ik bij vraag 5 heb aangegeven, vermeldt het stroometiket sinds 2014 of groene stroom in Nederland of in een ander land is opgewekt. Dit maakt het mogelijk om deze informatie ook op vergelijkingssites weer te geven. Of een vergelijkingssite dit ook doet, is een keuze van de site zelf. Het staat vergelijkingssites vrij om consumenten die informatie te geven die zij behulpzaam achten voor het maken van een goede keuze. De consumenten kunnen vervolgens zelf kiezen welke vergelijkingssite zij gebruiken, afhankelijk van de aspecten die zij belangrijk vinden in hun keuze. Een bronvermelding kan zeker nuttig zijn.

Vraag 9

Bent u bereid een onderzoek te starten, vergelijkbaar aan het onderzoek naar vergelijkingssites voor zorgverzekeringen?⁵ Zo nee, waarom niet?

⁵ Spits, 20 november 2014: «Onderzoek naar vergelijkingssites zorgverzekeringen».

Antwoord 9

Het is niet aan mij om een onderzoek te starten naar vergelijkingssites. De ACM heeft in het verleden meerdere malen onderzoek gedaan naar vergelijkingssites voor energieleveranciers. Hieruit is gebleken dat energieprijsvergelijkers een goed instrument zijn om energieproducten te vergelijken.